

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wstęp / 15

Rozdział I

Pojęcie i treść konstytucyjnej zasady równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych jako dyrektywy ustawodawczej i wzorca konstytucyjnej kontroli / 19

1.1. Artykuł 68 ust. 2 Konstytucji RP jako źródło zasady równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych / 19

1.1.1. Normatywny charakter przepisów Konstytucji RP statuujących prawa socjalne / 19

1.1.2. Artykuł 68 ust. 2 Konstytucji RP jako norma programowa / 23

1.1.3. Artykuł 68 ust. 2 Konstytucji RP jako zasada dyrektywalna / 34

1.2. Zapewnienie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych jako zadanie władz publicznych / 38

1.2.1. Zapewnienie równego dostępu jako zadanie władz publicznych a koncepcja państwa gwarantującego / 38

1.2.2. Ustawowa regulacja dotycząca zadań władz publicznych / 47

1.3. Zasada równości w doktrynie i orzecznictwie TK / 53

1.3.1. Idea równości a różnicowanie sytuacji prawnej / 53

1.3.2. Dopuszczalność różnicowania sytuacji prawnej w doktrynie i orzecznictwie TK / 63

1.3.2.1.	Relevantność i proporcjonalność kryteriów dyferencjacji / 63
1.3.2.2.	Zasada sprawiedliwości jako uzasadnienie dyferencjacji sytuacji prawnej / 73
1.3.3.	Kryteria uzasadniające różnicowanie sytuacji prawnej w orzecznictwie BVerfG i w doktrynie niemieckiej / 77
1.4.	Równość i dyferencjacja w prawie socjalnym / 81
1.4.1.	Prawo socjalne jako instrument polityki społecznej / 81
1.4.2.	Szczególny charakter zasady równości w prawie socjalnym / 87
1.4.3.	Zasadność różnicowania sytuacji prawnej a aksjologia prawa socjalnego / 96
1.4.3.1.	Sprawiedliwość społeczna / 96
1.4.3.2.	Zasada dobra wspólnego / 108
1.4.3.3.	Solidarność społeczna / 111
1.4.3.4.	Zasada pomocniczości a równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej oraz zasady solidarności społecznej i dobra wspólnego / 124
1.5.	Pojęcie i przedmiot dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych / 130
1.5.1.	System ochrony zdrowia a dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych / 130
1.5.2.	Dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej a dostęp do systemu gwarantującego świadczenia / 142
1.5.3.	Przedmiot finansowania z środków publicznych a świadczenia gwarantowane / 145
Rozdział II	
Realizacja zasady zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej w aspekcie podmiotowym / 149	
2.1.	Podmioty uprawnione do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych a równy dostęp obywateli do udziału w systemie opieki zdrowotnej / 149
2.1.1.	Uwagi wprowadzające / 149
2.1.2.	Ubezpieczenie obowiązkowe / 150
2.1.2.1.	Objęcie ubezpieczeniem a podleganie obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego / 150
2.1.2.2.	Zakres podmiotowy obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego / 154

- 2.1.3. Ubezpieczenie dobrowolne / 158
- 2.1.4. Pozaubezpieczeniowe źródła prawa do świadczeń opieki zdrowotnej / 166
 - 2.1.4.1. Świadczeniobiorcy niebędący ubezpieczonymi / 166
 - 2.1.4.2. Uprawnienie do świadczeń na podstawie regulacji szczególnej / 168
- 2.2. Świadczenia spełniane w warunkach tzw. przymusu ustawowego a dostęp obywateli do świadczeń opieki zdrowotnej / 173
 - 2.2.1. Regulacja prawna dotycząca świadczeń spełnianych w warunkach tzw. przymusu ustawowego / 173
 - 2.2.2. Finansowanie świadczeń spełnianych w warunkach tzw. przymusu ustawowego / 179
 - 2.2.2.1. Świadczenia spełnione w warunkach tzw. przymusu ustawowego na rzecz świadczeniobiorców / 179
 - 2.2.2.2. Świadczenia spełnione w warunkach tzw. przymusu ustawowego na rzecz podmiotów niebędących świadczeniobiorcami / 186
- 2.3. Szczególne uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej / 190
- 2.4. Równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych a losowość ryzyka niezdrovia / 201
 - 2.4.1. Ryzyko niezdrovia / 201
 - 2.4.1.1. Uwagi wprowadzające / 201
 - 2.4.1.2. Pojęcia zdarzenia losowego i ryzyka socjalnego / 202
 - 2.4.1.3. Świadczenia profilaktyczne i zapobiegawcze a ryzyko niezdrovia / 209
 - 2.4.1.4. Subiektywny charakter ryzyka niezdrovia a prawo do świadczeń opieki zdrowotnej / 213
 - 2.4.1.5. Ryzyko niezdrovia – podsumowanie / 215
 - 2.4.2. Wina świadczeniobiorcy a prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych / 218
 - 2.4.2.1. Wypowiedzi doktryny w kwestii winy ubezpieczonego w kontekście losowości

- ryzyk socjalnych / 218
- 2.4.2.2. Sankcjonowanie zachowań zawinionych przez beneficjentów systemu a cel i funkcja regulacji prawnej w zakresie zabezpieczenia społecznego / 221
- 2.4.2.3. Obowiązujące *de lege lata* ograniczenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych w sytuacjach związanych z zawinionymi zachowaniami ubezpieczonych / 225
- 2.4.2.4. Kryterium losowości a umyślność naruszenia obowiązku dbałości o własne zdrowie / 234
- 2.4.2.5. Problematyka sankcji w przypadku zawinionych nielosowych zachowań beneficjentów systemu / 239

Rozdział III

Realizacja zasady równego dostępu w aspekcie przedmiotowym w świetle rozwiązań organizacyjno-prawnych dotyczących zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz limitowania do nich dostępu / 243

- 3.1. Uwagi wprowadzające / 243
- 3.2. Postanowienia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej a zakres uprawnień świadczeniobiorców w kontekście zasady ustawowej gwarancji / 247
 - 3.2.1. Zakres uprawnień świadczeniobiorców w orzecznictwie SN / 247
 - 3.2.2. Zadania dyrektorów oddziałów wojewódzkich NFZ w zakresie zawierania umów a ogólne warunki umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej / 254
 - 3.2.3. Katalog gwarantowanych świadczeń zdrowotnych / 258
 - 3.2.4. Umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej a zasada ustawowej gwarancji – podsumowanie / 265
- 3.3. Listy oczekujących jako instrument limitowania dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej w kontekście zasady równego dostępu / 270
 - 3.3.1. Regulacja prawna dotycząca list oczekujących / 270
 - 3.3.2. Uzasadnienie aksjologiczne list oczekujących jako instrumentu limitowania dostępu

- do świadczeń opieki zdrowotnej
a zasada równego dostępu / 276
- 3.4. Środki prawne służące świadczeniobiorcom
w celu realizacji prawa do gwarantowanych świadczeń
opieki zdrowotnej / 278

Rozdział IV

Realizacja zasady równego dostępu w aspekcie finansowym / 283

- 4.1. Uwagi wprowadzające / 283
- 4.2. Składka na ubezpieczenie zdrowotne
a dostęp do systemu / 286
 - 4.2.1. Wysokość składki i zbieg tytułów
ubezpieczeniowych / 286
 - 4.2.2. Zasada miesięczności i niepodzielności składki / 294
 - 4.2.3. Podstawa wymiaru składki / 296
- 4.3. Charakter prawny składki na ubezpieczenie zdrowotne / 307
 - 4.3.1. Uwagi wprowadzające / 307
 - 4.3.2. Odpłatność i ekwiwalentność składki
na ubezpieczenie zdrowotne / 312
 - 4.3.3. Składka na ubezpieczenie zdrowotne
a zasada solidarności społecznej / 324
 - 4.3.3.1. Zasada uniwersalności składki / 324
 - 4.3.3.2. Ubezpieczeni bezskładkowo a zasady
solidarności społecznej i równego dostępu / 327
 - 4.3.3.3. Podstawa wymiaru składek ubezpieczonych
prowadzących pozarolniczą działalność
gospodarczą / 332
 - 4.3.4. Podsumowanie / 335
- 4.4. Udział świadczeniobiorcy w koszcie gwarantowanych
świadczeń a dostęp w systemie / 336
 - 4.4.1. Regulacja ustawowa dotycząca udziału
świadczeniobiorcy w kosztach opieki zdrowotnej / 336
 - 4.4.2. Udział świadczeniobiorcy w kosztach
opieki zdrowotnej a pojęcie świadczenia
gwarantowanego / 348
- 4.5. Obciążenia finansowe świadczeniobiorców w kontekście
zasady równego dostępu – uwagi końcowe / 355

Podsumowanie / 361

Bibliografia / 373

Wykaz aktów prawnych, orzecznictwa
oraz innych dokumentów / 387